

شورای سیاست گذاری حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

معاونت پژوهش

استان البرز شهرستان کرج مدرسه علمیه تخصصی زینبیه

عنوان

ترجمه و تحلیل سوره حجرات از تفسیر من وحی القرآن

استاد راهنما

سرکار خانم زهرا مدرسی راد

پژوهشگر

نجمه فتاحی

شهریور ۱۴۰۳

شورای سیاست گذاری حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

معاونت پژوهش

استان البرز شهرستان کرج مدرسه علمیه تخصصی زینبیه

عنوان

ترجمه و تحلیل سوره حجرات از تفسیر من وحی القرآن

استاد راهنما

سرکار خانم زهرا مدرسی راد

پژوهشگر

نجمه فتاحی

شهریور ۱۴۰۳

تحمیدیه

سپاس خداوندی را که حمد و ثنا تنها سزاوار ذات پاک اوست. همان‌که نازل کننده‌ی دین مبین اسلام و آیات نورانی قرآن است. خداوندی که روزی پاک و حلال را نازل و دستور بهره‌مندی به شکل شایسته از این نعمات را صادر کرد.

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خوارهران

تقدیم به

روح متعالی پیامبر رحمت (صلی الله علیه آله و سلم) و اهل بیت معصوم (علیهم السلام)
و به شهیدان اسلام که خون سرخشان ضامن تداوم پیام‌های حیات بخش قرآن است.

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خوارهران

نتیجه گیری

در این پژوهش به ترجمه و تحلیل تفسیر من وحی القرآن ذیل سوره حجرات پرداخته شد، تفسیر من وحی بدلیل جایگاه نویسنده آن و رویکردهای تفسیری ایشان حایز اهمیت است از طرفی سوره حجرات که بدلیل نکات تربیتی اجتماعی اخلاقی آن، مسیر نهادینه شدن اصول عملی و اخلاقی در راستای تعالی و کمال فردی و اجتماعی در آن به خوبی ترسیم شده است جایگاه ویژه ای دارد، بنابراین در این پژوهش علاوه بر ترجمه، دیدگاه ایشان در رابطه با آموزه های اخلاقی سوره حجرات ذیل عناوین تربیتی اخلاق بررسی و تحلیل شد، همچنین برای اكمال و اغنای مطالب، دیدگاه مفسران برجسته دیگر نیز، بر دیدگاه ایشان افزوده شد.

از جمله نکات مهمی که علامه فضل الله به خوبی به آنها پرداخته اند می توان موارد زیر را نام برد:

- آداب تعامل با پیامبر صل الله علیه و آله
- احترام به جایگاه پیامبر
- آداب تعامل با رهبران
- محبوب گردانیدن ایمان برای مسلمانان
- عشق به خدا یکی از اصول تربیتی است
- وجوب اصلاح بین مومنین
- برادری مومنین
- منع از تمسخر و به کار بردن القاب ناپسند ، اجتناب از ظن و حرمت تجسس
- تفاوت ایمان و اسلام

پیشنهاد:

با توجه به اهمیت تفاسیر زبان عربی، پیشنهاد می شود سایر تفاسیر عربی قرآن نیز بررسی

و ترجمه شود.

فهرست منابع

*قرآن مجید

*نهج البلاغه، ترجمه آقای مکارم.

۱. ابن عاشور، محمد طاهر، التحرير و التنوير، بی نا، ۱۴۲۰ ه ق، ج ۲۶.
۲. ابن منظور، محمد بن مکرم، لسان العرب، محقق: جمال الدین میردامادی، ۱۵ جلد، چاپ سوم، بیروت، دارالفکر للطباعة و النشر والتوزیع، ۱۴۱۴ق، ج ۱۲.
۳. امین، نصرت بیگم، مخزن العرفان در تفسیر قرآن، ۱۵ جلد، تهران، نهضت زنان مسلمان، ۱۳۶۱ش، ج ۱۲.
۴. بابایی، علی اکبر و دیگران، روش شناسی تفسیر قرآن، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم، ۱۴۰۱.
۵. بحرانی، هاشم، البرهان فی تفسیر القرآن، نشر مؤسسه البعثة مرکز الطباعة و النشر، قم، ۱۴۱۵ ه ق، ج ۵.
۶. بهرامی، محمد، تفسیر شناخت «من وحی القرآن»، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۷. بیضاوی، عبدالله بن عمر، انوار التنزیل و اسرار التاویل، نشر دار احیاء التراث العربی، بیروت، ۱۹۹۸، ج ۱۳۶.
۸. پاینده، ابو القاسم، نهج الفصاحه، نشر دنیای دانش، ج ۱.
۹. حامد، شیواپور، من وحی القرآن تفسیری اجتماعی و واقع گرایانه، پژوهشهای قرآنی، ۱۳۸۷، شماره ۵۳، ویژه نامه تفاسیر معاصر.
۱۰. حکیم، وزیری، پایان نامه «رویکرد علامه فضل الله در تعامل با روایات در تفسیر من وحی القرآن»، وزارت علوم، تحقیقات، و فناوری، دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده الهیات و معارف اسلامی شهید مطهری، ۱۳۹۶، [کارشناسی ارشد].
۱۱. دهخدا، علی اکبر، لغت نامه دهخدا، ۱۵ جلد، چاپ دوم، تهران، مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، ۱۳۷۷.

۱۲. راغب اصفهانی، حسین بن محمد، مفردات الفاظ القرآن، مصحح: داوودی، صفوان عدنان، چاپ اول، بیروت، دارالقلم، ۱۴۱۲ق.
۱۳. رجب محمد، فاطمه، «روش شناسی تفسیر من وحی القرآن»، فصل نامه حدیث اندیشه، ش ۱۲، ۱۳۹۰.
۱۴. رضایی اصفهانی، محمد علی، منطق ترجمه قرآن، قم، مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی (ص)، ۱۴۳۳ق، ۱۳۹۱.
۱۵. _____، منطق تفسیر قرآن، جامعه المصطفی العالمیه، قم، ۱۳۸۷.
۱۶. سیوطی، عبدالرحمان، درالمتثور فی تفسیر بالمأثور، نشر مکتبه آیه الله العظمی مرعشی النجفی، قم، ۱۴۰۴هـ ق، ج ۶.
۱۷. طباطبایی، محمد حسین، المیزان فی تفسیر القرآن، مترجم: محمد باقر، موسوی همدانی، چهاردهم، قم: انتشارات اسلامی جامعه مدرّسین حوزه علمیه قم، ۱۳۷۴، ج ۱۸.
۱۸. طبرسی، فضل بن حسن، تفسیر مجمع البیان، مترجم هاشم رسولی و دیگران، نشرفرهانی، تهران، بی تا، ج ۲۳.
۱۹. علوی مهر، حسین، روش ها و گرایش های تفسیری، تهران، انتشارات اسوه، ۱۳۹۷.
۲۰. عمید، حسن، فرهنگ فارسی عمید، تهران، اشجع، ۱۳۴۲ ش.
۲۱. فضل الله، محمد حسین، من وحی القرآن، نشر دار الملائک للطباعه و النشر و التوزیع، بیروت، ۱۴۳۹.
۲۲. فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، تفسیرالصافی، نشر مکتبه الصدر، تهران، ج ۵.
۲۳. قمی، علی بن ابراهیم، تفسیر قمی، چاپ چهارم، قم، دارالکتاب، ۱۳۶۷، ج ۴، ص ۴۵۷.
۲۴. کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، ۱۵جلد، چاپ اول، قم، دارالحديث، ۱۴۲۹ق، ج ۲.
۲۵. لويس، معلوف، ترجمه المنجد، ترجمه مصطفی رحیمی اردستانی، ۲جلد، چاپ دوم، تهران، صبا، ۱۳۷۷.
۲۶. معرفت، محمد هادی، تفسیر و مفسران، موسسه فرهنگی التمهید، قم، ۱۳۷۹، ج ۲.
۲۷. معین، محمد، فرهنگ معین، زرین، ۱۳۸۶.
۲۸. مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، ۲۷جلد، چاپ اول، تهران، دارالکتب الإسلامیه، ۱۳۷۴ش، ج ۲۲.

سایت ها

۲۹. سایت و نرم افزار قرآن نور [/https://quran.inoor.ir](https://quran.inoor.ir)

۳۰. سایت مدرسه فقهت [/https://lib.eshia.ir](https://lib.eshia.ir)

۳۱. دیکشنری آن لاین <https://abadis.ir>

۳۲. سایت المعانی معجم المعانی

نرم افزار نور

۳۳. نرم افزار کتابخانه قائمیه